1858. — N°. 78.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG — 28 SEPTEMBER.

De middenprijzen van de *in- en uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* wordt geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 24 September 1858 te *Leeuwarden* geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . *f* 9.75.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood* . . . . . . - 195.00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Zwitserschbrood*. . . . . - 195.00.

Leeuwarden, den 25 September 1858.
De Commissaris des Konings in de provincie Friesland,
VAN PANHUIJS.

PUBLICATIE.

De **GEDEPUTEERDE STATEN** der provincie *Friesland* brengen, ten vervolge op hunne Publicatie van den 20 September jl., ter kennis der ingezetenen, dat, van den 18 tot en met den 24 dezer:

1. 29 oningeëente runderen in de Provincie aan de besmettelijke longziekte zijn gestorven, als in de gemeenten: Baarderadeel 1, Barradeel 1, Doniawerstal 2, Haskerland 2, Hemelumer Oldephaert en Noordwolde 3, Hindeloopen 1, Leeuwarderadeel 1, Opsterland 1, Rauwerderhem 1, Schoterland 3, Tietjerksteradeel 2, Wonseradeel 3, Workum 2 en Wijmbritseradeel 6, en 12 door die ziekte aangetaste runderen, voor rekening der eigenaars, zijn afgemaakt, als in de gemeenten: Idaarderadeel 2, Kollumerland en Nieuwkruisland 1, Leeuwarderadeel 2, Opsterland 1, Schoterland 2, Sloten 1, Wonseradeel 2 en Wijmbritseradeel 1, waaronder een ingeënt rund in de gemeente Idaarderadeel, bedragende daardoor het totaal der gevallen sedert den 1 Januarij dezes jaars 3677;
2. de besmettelijke longziekte zich heeft geopenbaard onder de runderen van de veehouders: Wijtze Binderts Kloosterman, te Twijzel; Folkert Hessels Visser, te Winsum; de Weduwe Pieter Piers de Groot, te Sijbrandahuis; Meindert Terpstra, te Franeker; Jochem Kornelis Dijkstra, te Sondel; Anne Jans van der Meer, te Westermeer; Tette Atzes Dijkstra, te Haskerdijken; Sijtse Andries Smeding, te Roordahuizum; Bokke Tjisses Bokma, te Goutum; Hendrik Hendriks van Dam, te Terwispel; Jan Aizes Bouma, te Mildam; Broer Bouma, te Sloten; Minze Jans Wijma, te Oudega; Jan Willems Sietsma, te Dragten; de Weduwe Otte Jans Schuurmans, te Burgwerd; Sijmen Gerbens Veldhuis, te Uitwellingerga; Jan Hendriks Bosma, te Hommerts, en Jan Sieks Attema, te Heeg;
3. gezond zijn verklaard de runderen van de veehouders: Jan P. Buwalda, te Witmarsum; Jacob J. Oord, te Tjerkwerd; Albert S. v. d. Sluis, te Cornwerd; Wed. Durk Jongsma, te Wons; IJde Wijbes Pekema, te Britswerd; Auke Sijnes v. d. Goot, te Rauwerd; Sjouke Taekes Dijkstra, te Akkrum; Gerben Taekes Dijkstra, te Ee; Lieuwe Pieters Zondervan, te Leeuwarden; Anne Doekeles Albersma, te Goutum; Sjerk Klazes Bosma, te Stiens; Durk Jans Feitsma, te Kollum; Gerrit Pieters van der Goot, te Folsgare; IJmke Gerbens Veldhuis en Franke Annes de Jong (gedeeltelijk) beiden te Oppenhuizen; Lieuwe Taekes IJsselstein, te Wartena; Jarig Idses Boersma, te Roordahuizum, en Jacob Joukes de Vries, te Arum.

Leeuwarden, den 27 September 1858.
De Gedeputeerde Staten voornoemd,
VAN PANHUIJS, *Voorzitter*.
C. J. VAN DER VEEN, *L. Griffier*.

KENNISGEVING.

De **BURGEMEESTER EN WETHOUDERS** van *Leeuwarden*,

Gelet op art. 203 der Gemeente-Wet,

brengen, bij deze, ter kennis van de Ingezetenen, dat de Begrooting der plaatselijke *Inkomsten* en *Uitgaven*, voor het jaar 1859, voorzien van de noodige inlichtingen en bescheiden, door hen aan den Raad is aangeboden;

dat die begrooting, van *heden* af, gedurende *veertien* dagen, des voormiddags van *negen* tot 's namiddags *één* ure, voor een ieder ter lezing zal zijn nedergelegd in de Secretarie dier Gemeente; en dat zij aldaar algemeen verkrijgbaar wordt gesteld tegen betaling der kosten.

Leeuwarden, den 25 September 1858.
Burgemeester en Wethouders voornoemd,
J. H. BEUCKER ANDREÆ
De Secretaris, M. S. DE WAL.

WEENEN, 25 September.

Men vermeent alhier met zekerheid te weten, dat de britsche gezant te Turyn van zijne Regering den last ontvangen heeft, om van den graaf Cavour bepaalde inlichtingen te vragen omtrent de schikking die nopens den afstand der haven van Villafranca, volgens sommigen met de Odessasche stoomvaart-maatschappij, volgens anderen met het Russische Gouvernement gesloten is.

— Volgens de *Wiener Zeitung* zou de Porte eindelijk gehoor hebben gegeven aan de klagten der christenen in Bosnie: er zouden verscheidene drukkende belastingen zijn afgeschaft en andere verminderd; de ontvangsten zouden aan de gemeente-besturen zijn opgedragen; de christenen zouden het regt hebben der keuze of om het land te dienen of zich van de dienst vrij te koopen; ook zou hen het regt zijn verleend om vaste goederen te koopen. Men zal de bevestiging van dit voor de christenen zoo gunstig berigt moeten afwachten.

PARIJS, 23 September.

Prins Ghika, een der bloedverwanten van den gewezen hospodar van Wallachije, is, gezeten in een zoogenaamde victoria, met twee paarden bespannen, woensdag Parijs binnengereden en gekomen bij de Rond-point des Champs-élysées, zijn plotselings de paarden doorgegaan. De Prins is opgestaan, ten einde den koetsier, een Wallachijer, te helpen de paarden tot staan te brengen, 't welk is mislukt door het breken der leidsels. De Prins heeft daarbij het evenwigt verloren en is uit het rijtuig met het hoofd op de straatsteenen geslagen. Hij is dadelijk buiten kennis geraakt, en vervoerd naar zijne woning, waar hij een paar uren later is overleden.

— In Perigord en Limousin vertoonen zich vele wolven in streken, waar sedert lang niet zulke gevreesde gasten gezien waren. De boeren voorspellen nit deze omstandigheid eenen vroegen en strengen winter.

's GRAVENHAGE, 25 September.

Dingsdag den 5 October zal Z. M. de Koning, met Z. K. H. den Prins van Oranje, de stad Rotterdam bezoeken.

— Het heeft Z. M. behaagd aan HD. beminden Zoon, Z. K. H. den Prins van Oranje, generaal-majoor, kommanderende de reserve-brigade, een buitenlandsch verlof te verleenen, voor den tijd van veertien dagen. Z. K. H. zal zich gedurende dien tijd naar Wiesbaden en Stuttgardt begeven, en in de helft der volgende maand derwaarts vertrekken. Gedurende de afwezigheid van den Kroonprins, zullen de functien van kommandant der reserve-brigade worden waargenomen door den kolonel-kommandant van het regement grenadiers en jagers.

— In de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van gisteren zijn de beraadslagingen gevoerd over het ontwerp-adres van antwoord op de troonrede. Na de goedkeuring der algemeene strekking (reeds in ons vorig no. medegedeeld, hoewel verkeerdelijk ons per *telegraaf* als die van dat van de Tweede Kamer gemeld) werden de afzonderlijke paragraphen in overweging genomen en allen zonder hoofdelijke stemming, behoudens eenige wijziging, goedgekeurd. Over de 2de, waarbij hoofdzakelijk de quaestie der aftapping van water uit de Maas en Zuid-Willemsvaart behandeld werd, voerden het woord de heeren: van Andringa de Kempenaer, Regout, van Swinderen, van Beeck Vollenhoven, lid der commissie van redactie en de minister van binnenlandsche zaken, die heeft doen opmerken, dat de weg door zijn voorganger ingeslagen, ook door hem wordt gevolgd, en dat het hem, tot behoud der goede verstandhouding met Belgie, 't welk zoo vele gemeenschappelijke belangen met Nederland heeft te behartigen, wenschelijk is voorgekomen, dat in dit bezwaar door wederzijdsche toegeeflijkheid worde voorzien, en dat men uit dien hoofde, met aandrang, op het gedane voorstel is teruggekomen. Met algemeene stemmen werd daarop het ontwerp-adres aangenomen. Aan het slot der vergadering heeft de heer van Nispen van Pannerden namens de commissie, belast met het onderzoek van het adres van den heer de Jonge, commies-griffier der Kamer, daarbij verzoekende bij deze betrekking te mogen waarnemen die van tijdelijk ambtenaar bij het Rijks archief, dienaangaande verslag uitgebragt, waarmede de Vergadering zich, onder eenige bepaling, heeft vereenigd. De Kamer is tot nadere bijeenroeping gescheiden.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van donderdag jl. heeft (gelijk wij reeds in ons vorig no. onder de *telegr.* berigten hebben medegedeeld) de minister van finantien de begrooting van staats-uitgaven voor 1859 aangeboden, bedragende *f* 72,615,036.54½, en dus *f* 1,269,412.19½ minder dan over 1857. Het eindcijfer van de raming der middelen bedraagt *f* 73,575,864.05, latende alzoo een batig saldo van *f* 960,327.50½.

De behoeften voor de afschaffing der slavernij worden geraamd op drie millioen voor de O.-Indien en op 15 millioen (over 5 jaren te betalen) voor de West-Indien. De ondersteuning voor de spoorwegen wordt begroot, voor de noordelijke, op 13 millioen kapitaal en *f* 900,000 jaarlijksche renten, en voor de zuidelijke (over welke nog wordt onderhandeld) op 8 millioen kapitaal en een millioen jaarlijksche renten; de uitgaven voor de Maatschappij van Weldadigheid worden geraamd op *f* 3,650,000.

Met inbegrip van hetgeen tot aankoop van het waarborg-kapitaal der muntbiljetten is besteed, is er van 1850 tot 31 Julij jl. uitgegeven eene som van *f* 102,686,391.13½, waarvoor is ingekocht of afgelost een nominaal kapitaal aan schuld van *f* 142,297,400, opleverende eene besparing aan rente van *f* 4,172,457, hetwelk, vermeerderd met de rente van sedert nog tot amortisatie aangekochte *f* 8,150,000, eene rentevermindering geeft van ruim *f* 4½ millioen, hetgeen krachtig heeft medegewerkt om het eindcijfer der begrooting voor het hoofdstuk IX*A*, vergeleken met dat van 1858, met *f* 1,900,000 in ronde som te verminderen.

De aanwezige batige saldo's bedragen ruim 14 millioen. Uit de koloniale bijdragen zijn *dit* jaar 30 millioen aan de schatkist verzekerd. Met het batig slot van 1858 zal er op het einde van dit jaar nog over 28 millioen kunnen worden beschikt. Na aftrek van de uitgaven voor de Maatschappij van Weldadigheid enz. zullen er 21 millioenen overblijven, welke voor spoorwegen kunnen worden aangewend.

Met de afschaffing van de belasting op de brandstoffen voor het Rijk, stelt men voor, die aan de gemeenten af te staan, met de 10 rijks-opcenten op het personeel; 10 opcenten verhooging van de gebouwde eigendommen, en 60 opcenten van de hoofdsom der nieuwe belasting op het gedistilleerd, gelijk staande aan 100 der tegenwoordige. Daarentegen verlangt men voor het Rijk de kadastrale regeling der grondbelasting en de heffing van een overgangsregt van al de effecten, die in de zijdlinie vererven.

Behalve onderscheidene bescheiden en de reeds door ons medegedeelde, zijn nog ingekomen de volgende wetsontwerpen: tot onteigening van perceelen tot den aanleg van een provincialen weg van Fijnaart naar Rozendaal; betrekkelijk het begraven van lijken en de regeling der begrafeniskosten; houdende maatregelen tot ontruiming van het eiland Schokland; regelende het gebruik van het koloniaal batig slot over 1856; tot goedkeuring eener dading over gronden liggende in het voormalig kanaal van Welfingen; houdende herziening van het tarief van regten op den in-, uit- en doorvoer, vijftien tot naturalisatie van E. Gompertz enz.; tot wijziging der tarieven van sommige accijnsen; tot herziening der wet op den waarborg en belasting op gouden en zilveren werken; tot wijziging van de hoofdstukken II en IX *B* der staatsbegrooting voor 1857, en tot wijziging van hoofdstuk IV der staatsbegrooting voor 1857.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van gisteren, heeft de heer Anemaet, nieuw benoemd lid in het hoofdkiesdistrict Zierikzee, de bij de grondwet gevorderde eeden in handen van den voorzitter der Kamer, daartoe door Zijne Majesteit den Koning gemagtigd, afgelegd, en zitting genomen.

De voorzitter heeft voorts kennis gegeven dat de commissie, belast met het ontwerpen van een adres van antwoord op de troonrede, met haar ontwerp gereed is en dit ter tafel heeft gebragt.

De Vergadering heeft daarna besloten, om de werkzaamheden, die in de vorige zitting onafgedaan bleven, voor zooverre zij niet de behandeling van voorstellen des Konings betreffen, te hervatten. Onder deze behooren onder anderen: *a.* het voorstel van den heer Sloet tot Oldhuis betrekkelijk de opheffing der tienden, waaromtrent het eindverslag werd uitgebragt; *b.* dat van den heer van Nispen van Sevenaer en acht andere leden tot afschaffing van den accijns van het geslagt, waaromtrent het eindverslag werd uitgebragt; *c.* dat van den heer van Nispen van Sevenaer en acht andere leden tot amortisatie van schuld, waaromtrent het voorloopig verslag onbeantwoord is gebleven, en *d.* onderscheidene regerings-bescheiden, waaromtrent door de betrokken commissien nog geene rapporten werden uitgebragt.

In de zitting van heden heeft de commissie, belast met het ontwerpen van een adres van antwoord op de troonrede, haar ontwerp, gewijzigd volgens de daarop in de afdeelingen gemaakte opmerkingen, ter tafel gebragt, luidende:

„§ 1. De Tweede Kamer der Staten-Generaal waardeert met Uwe Majesteit en met de gansche Natie het groote voorregt aan het Vaderland geschonken, nu wederom een Prins van Oranje het staatkundige leven is ingetreden.

Was het steeds een plegtig en heugelijk oogenblik, wanneer de Koning te midden der Volksvertegenwoordiging verscheen om de zitting der Staten-Generaal te openen, die plegtigheid had, ook voor ons, ditmaal eene meer dan gewone beteekenis. Wij zagen Uwe Majesteit vergezeld van Uwen beminden oudsten Zoon, van den veelbelovenden jeugdigen Prins, door zoo vele banden aan het Nederlandsche Volk verbonden; wij hoorden de warme taal, door Uwe Majesteit als Vader en Vorst gesproken, en de zoo gewenschte verzekering dat de blijken van liefde en gehechtheid, onlangs ondervonden, Uwer Majesteits begeerte versterkt hebben om aan het welzijn des lands al Uwe krachten te wijden, en om, door de bevordering der welvaart, die wij als vrucht van rust en vrede genieten, de taak voort te zetten door Uwe roemrijke Voorvaderen, met opoffering van hun bloed, aangevangen.

De Tweede Kamer, Sire! neemt met het volk, dat zij mede vertegenwoordigt, een levendig deel in de vreugde U en Uw Huis geschonken, en vestigt met Uwe Majesteit dankbaar het oog op de vele voorregten en zegeningen, die Nederland door Gods goedheid voortdurend mag genieten.

§ 2. Wij wenschen, dat de vriendschappelijke betrekkingen, die Uwe Majesteit met alle Mogendheden onderhoudt, aan de pogingen Uwer Regering ingang zullen verschaffen ter bereiking van hetgeen het belang van Nederland vordert.

§ 3. Wij verheugen Ons in de verzekering, dat de zee- en landmagt, voor de veiligheid van 's Rijks grondgebied gevorderd, zich Uwer Majesteits zorgen waardig betoonen, en dat in de overzeesche bezittingen eene talrijke en welgeoefende krijgsmagt dáár is, om het Nederlandsche gezag, waar dit mogt worden miskend, krachtdadig te handhaven. Mogten echter bovenal de middelen slagen, welke worden aangewend om, langs eenen vreedzamen weg, dat gezag meer en meer te bevestigen!

§ 4. De bloeijende toestand van onze geldmiddelen zal aan Uwer Majesteits Regering de gelegenheid openen, voorstellen te doen ter voorziening in de behoefte aan spoorwegen, maar ook in eene verpligting, ons door het christendom en de menschelijkheid opgelegd, zonder dat daarom noch vermindering van lasten, noch de wenschelijkheid van voortdurende schulddelging uit het oog worden verloren. Wetsvoordragten omtrent de regterlijke organisatie, tot regeling van den werkkring van den Raad van State, van de wijze van beheer en verantwoording der koloniale geldmiddelen, van de inrigting der nationale militie en van vele andere hoogst gewigtige onderwerpen, worden ons door Uwe Majesteit toegezegd.

Met groote belangstelling zien wij het tijdstip te gemoet, waarop wij al deze

voorstellen aan een naauwgezet onderzoek zullen kunnen onderwerpen. Wij wenschen vurig, daarin aanleiding te vinden om veel goeds en nuttigs tot stand te helpen brengen, en alzoo tevens mede te werken ter voltooijing van hetgeen door de Grondwet wordt voorgeschreven.

§ 5. Wij hopen, Sire! dat de thans geopende zitting der Staten-Generaal, door eene eendragtige zamenwerking van Uwe Regering met de Vertegenwoordiging des Volks, vruchtbaar worde voor de belangen van Nederland. Mogen alzoo de heugelijke dagen, die geheel de Natie onlangs met geestdrift vierde, den aanvang kenmerken van nieuwen vooruitgang op den weg van verbetering en hervorming, en wederom het naauwe verband blijken tusschen elken zegen, door Uw Koninklijk Huis ondervonden, en het heil van het dierbaar Vaderland!"

De Kamer, in aanmerking nemende dat het allezins gepast zoude zijn, om, bij den aanvang harer zitting, en bij gelegenheid dat de Prins van Oranje zijn achttienjarigen leeftijd bereikt heeft, hare opwachting te maken bij Zijne Majesteit den Koning en Zijne Koninklijke Hoogheid den Prins van Oranje, ten einde te herhalen de verzekering van hare gehechtheid aan het Koninklijk Huis en hare belangstelling in het feest, even gewigtig voor het Koninklijk Huis als voor de Natie in het algemeen, heeft haren voorzitter gemagtigd om de noodige stappen te doen ten einde de eer eener audientie voor de Vergadering en corps te erlangen.

LEEUWARDEN, 27 September.

Naar wij vernemen, zullen de Staten dezer provincie, krachtens magtiging des Konings, worden bijeengeroepen tot het houden eener buitengewone vergadering in de eerste helft der maand October, ten einde kennis te nemen van de aan de heeren Sloet en Reuchlin, behoudens bekrachtiging door de wetgevende magt, verleende voorloopige concessie tot den aanleg van de Noorder-Spoorwegen en te beraadslagen over de daaromtrent in te dienen voorstellen.

— Door HH. Gedep. Staten zijn dezer dagen de burgemeesters der gemeenten in deze provincie uitgenoodigd, onder herinnering aan de daaromtrent bestaande gunstige wettelijke bepalingen, ter kennis van de veehouders te brengen, dat het tijdstip weder daar is, dat de inenting van het rundvee, als voorbehoedmiddel tegen de besmettelijke longziekte, zal kunnen plaats hebben en dat de uitkomsten omtrent die kunstbewerking, zoowel in deze als in andere provincien verkregen, hebben doen zien, dat zij, als tijdelijk voorbehoedend vermogen bezittende, zich aanprijst en ook de ziekte er een goedaardiger karakter en een spoediger beloop onder het beslag door verkrijgt, welk een en ander voor den veehouder als van groot belang moet worden geacht.

— Zaturdag jl. werden alhier op de baan aan den Harlinger Straatweg, van wege den kastelein P. J. de Boer en eenige liefhebbers, twee harddraverijen met paard en chais gehouden. Aan de eerste, 's voormiddags, door paarden, die nog niets hadden gewonnen (3-jarige uitgezonderd) werd door 12 deelgenomen, waarvan de bruine merrie van den heer G. Hiemstra te Stiens, gereden door M. Kooistra, den prijs, eene fraaije zilveren tabaksdoos en dito komfoor, behaalde. — De tweede draverij, waarbij het getal deelnemende paarden 15 bedroeg, had 's namiddags plaats. De prijs bestond in een extra fraaije zilveren trekpot en dito stoof en werd niet dan na menigen kamprid gewonnen door den bruinen ruin (de *Deugd*), van den heer D. S. Veenstra te Lutjewoude, gereden door H. Lunrs. De laatste partijen waren: voormiddags de bruine merrie van den heer L. Kleiterp te Mantgum, en namiddags de zwarte ruin van den heer mr. P. Heringa Cats te Leeuwarden.

— Als eene bijzonderheid, die voor de ongewone zoelheid en vruchtbaarheid van het weder in deze maand getuigt, deelen wij mede, dat op de Vleeschmarkt en Nieuwe Buren een Kastanjeboom voor de tweede maal in bloei staat. Ook verscheidene andere boomen in en om deze stad prijken thans met nieuw groen, even alsof het in de Meimaand ware.

— Wij vernemen, dat de hier ter stede door de heeren S. Posthumus en D. A. Nauta ontworpen societeit genaamd: *Steun in Nood*, strekkende tot het verleenen van eene goede medicinale en chirurgicale behandeling met bijlevering van alle medicijnen tegen de geringe vaste contributie van 10 cent per week, nog niet die deelneming schijnt te hebben mogen ondervinden, dat deze societeit als gevestigd kan worden beschouwd, en toch meenen wij, met het oog op de daartoe in betrekking staande heeren genees- en heelkundigen, de deelneming daarin bij voortduring te mogen aanbevelen. Hoe velen toch zouden bij de tegenwoordig heerschende koortsen zich gelukkig gevoelen als ze met het lidmaatschap in gedachte vereeniging voor geene na te komen rekeningen van doctor, chirurgijn en apotheker behoefden te vreezen De bepaling, dat kinderen beneden de 2 jaar vrij zijn en die beneden de 12 jaar slechts halve contributie betalen, maakt deze zaak nog aannemelijker.

— Wij vernemen, dat dezer dagen door een ingezeten van de stad Sneek aanvrage is gedaan tot concessie voor eene stoombootdienst tusschen de Lemmer en Amsterdam.

— De minister van marine heeft bekend gemaakt, dat benoorden de reede van Pæsens, in het afgaan van den Noord- of Bakenwal, met laag getij, drie palmen boven water, is zittende een zwaar stuk hout, vermoedelijk afkomstig van een wrak; op de merken: de toren van Pæsens Z. O. en de kapen op *Engelschmansplaat* N. t. W. Tot aanwijzing dier hindernis voor de scheepvaart zijn twee kopbakens daarop bevestigd.

— Uit Amsterdam wordt medegedeeld dat eene der ratelslangen in de verzameling van het Koninklijk zoölogisch genootschap *Natura Artis Magistra* vijf jongen heeft ter wereld gebragt, waarvan twee, bij of kort na de geboorte, stierven en drie nog leefden. Aangezien omtrent de voortplanting der slangen, vooral der giftslangen, ondanks de ijverigste nasporingen, nog veel in het duister ligt, mag men niet onopgemerkt laten, dat bij de vijf jongen, die in het verblijf der ratelslangen gevonden werden, ook een ei lag, waarin het zesde jong, niet volkomen voldragen, besloten is.

— Betreffende de thans zigtbare komeet, welke het eerst door Donati is gezien, en daarom de Donati-komeet wordt genoemd, wordt gemeld, dat zij van dag tot dag nader aan de zon, zoowel als aan de aarde komt, en derhalve steeds toeneemt in licht en omvang. Den 23sten des avonds werd haar afstand van de aarde op 20 millioenen mijlen, en van de zon op $12\frac{3}{4}$ millioen gerekend, en was zij bijna zoover van de aarde als deze van de zon. De staart was, in weêrwil van het heldere maanlicht tot op 5 à 6 graden zigtbaar. Zijne lengte was destijds schijnbaar twee millioenen mijlen, te weten, 40 maal de afstand tusschen de maan en de aarde. De rigting van de staart is niet gelijkmatig. Boven is hij, in verhouding tot den loop, dien de komeet volgt, eenigzins naar buiten, onder naar binnen gekeerd. Den 28 September zal de komeet te zien zijn onder de ster, bekend als het *Hart van Karel*; den 5 October in de nabijheid van de ster *Arcturus*. In de eerste weken van October zal haar licht vermoedelijk het sterkst worden bevonden, en haar staart het langst.

— Uit Londen wordt gemeld, dat de nieuwe telegrafische kabel van de nederlandsche naar de britsche kust, naar wensch is gelegd.

HARLINGEN, 26 September. In de avond-godsdienstoefening van heden hield de eerw. heer A. S. Enting, beroepen naar Amsterdam, zijne afscheidsrede als leeraar bij de Christelijk Afgescheiden Gemeente alhier, naar aanleiding van 1 Petrus 5: vs. 10 en 11. Was het getal hoorders groot, niet minder groot is de droefheid der gemeente, nu zij den man ziet vertrekken, die zóózeer alle harten aan zich wist te verbinden.

WORKUM, 22 September. Uit het vroeger vermelde zestal en daaruit geformeerde alphabetisch gestelde drietal, bestaande uit: dd. A. M. Bokma de Boer te Wierum en Nes, W. van den Bijtel te Oosterbierum en N. J. Lankhorst te Foudgum en Raard, is heden bij de Ned. Herv. Gemeente alhier beroepen ds. W. van den Bijtel.

— Beroepen bij de Hervormde gemeente te Balk en bij die te Poortvliet ds. H. J. P. van der Linden, predikant te Bergschenhoek.

WOMMELS, 25 September. Heden had alhier het vergelijkend examen plaats voor de vacante school te Baijum; van de 19 zich aangegeven hebbende sollicitanten, namen er 15 deel aan dit onderzoek. Na afloop hiervan werd het navolgende alphabetisch zestal opgemaakt: G. Bijlsma te Berlikum, T. Dijkstra te Arum, G. v. d. Kam te Buren (Ameland), Keikes te IJlst, Piekema te Bornwerd en W. Talsma te Makkum. Uit dit zestal ziet men eerstdaags eene benoeming te gemoet.

236ste STAATS-LOTERIJ.

Trekking der vijfde klasse.

9de trekk. No. 156, een prijs van *f* 5000. No. 3002, een prijs van *f* 1000. No. 19966, een prijs van *f* 1500. No. 1583, een prijs van *f* 1000 — 10 trekk. Nos. 19933, 933, 18922, ieder een prijs van *f* 1000. — 11de trekk. Nos. 7331, 14172, 18150, ieder een prijs van *f* 1000. — 12de trekk. No. 2158, een prijs van *f* 2000. Nos. 17045, 9749 en 7518, ieder een prijs van *f* 1000.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

's GRAVENHAGE, 27 September.

Z. M. de Koning heeft heden de commissie van de Eerste Kamer der Staten-Generaal ontvangen tot aanbieding van het adres van antwoord op de troonrede.

Z. M. heeft op dat adres geantwoord:

De hartelijke deelneming, door de Eerste Kamer bij deze gelegenheid op nieuw aan den dag gelegd, geeft Mij de vaste overtuiging, dat zij bij de innige verknochtheid, die zij aan Mij en aan Mijn Huis steeds betoont, hare beste pogingen zal aanwenden om, in overleg met Mij en Mijne Regering, de belangen van het Mij dierbaar Nederlandsche Volk te blijven behartigen. Ik verzoek U der Kamer Mijnen welgemeenden dank voor haar adres van antwoord aan te bieden.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden hebben de beraadslagingen plaats gehad over het concept-adres van antwoord op de troonrede.

Bij paragraaf 1 is verworpen een amendement van den heer mr. P. J. Elout van Soeterwoude, om hulde en dank aan Z. M. den Koning te brengen wegens de zorgvuldige opleiding van Z. K. H. den Prins van Oranje. De commissie verklaarde, dat hetzelfde denkbeeld reeds in hare redactie was vervat.

Bij paragraaf 3 heeft de heer Elout besproken de geruchten over de strafoefening ten aanzien van chinesche arbeiders in Suriname. De min. v. kolonien heeft locale inlichtingen gevraagd en wacht daarop, alvorens zich over deze zaak uit te laten. De heer Elout heeft ook besproken de zaak van Brooke en Serawak, aan het Engelsche Gouvernement af te staan. De min. v. kolonien heeft gezegd deze zaak niet over het hoofd te hebben gezien, maar dat hij eene openbare bespreking minder wenschelijk achtte.

Bij paragraaf 4 heeft de commissie overgenomen eene taalkundige wijziging van redactie door den heer Sloet voorgesteld. Bij dezelfde paragraaf is afgestemd een amendement van den heer Schimmelpenninck om opzettelijk melding te maken van de tegemoetkoming in de finantiële behoeften van eenige gemeenten. De commissie zag er echter bezwaar in dit in het bijzonder te vermelden, als reeds begrepen zijnde onder de algemeene uitdrukking: hoogst gewigtige onderwerpen, die door den Koning zijn toegezegd.

Het geheele ontwerp-adres is met algemeene stemmen aangenomen.

AMSTERDAM, 27 September.

NEDERLAND	W. Schuld	$2\frac{1}{2}$	pCt.	$65\frac{1}{16}$	RUSLAND	Obl. H. & C° $\frac{1798}{1816}$	5	pCt.	$106\frac{3}{8}$
Dito	Dito	3	„	$76\frac{7}{8}$	Dito	„ Dito $\frac{1828}{1829}$	5	„	$104\frac{3}{8}$
Dito	Dito	4	„	$98\frac{13}{16}$	Dito	„ Dito	4	„	$86\frac{1}{4}$
Dito	Amort.Sijnd.	$3\frac{1}{2}$	„		Dito	„ S. & C° 5Serie	5	„	98
Dito	Hand-Maats.	$4\frac{1}{2}$	„	$142\frac{3}{8}$	Dito	„ Dito 6 „	5	„	$101\frac{1}{4}$
SPANJE	Obligatien	$1\frac{1}{2}$	„	$29\frac{7}{16}$	Dito	„ Dito	4	„	
Dito	Dito	3	„	$45\frac{5}{8}$	OOSTENRIJK	Metaliek	5	„	$77\frac{1}{8}$
Dito	Binnenl. 6/m.	3	„	$40\frac{5}{16}$	Dito	Nationale	5	„	$78\frac{3}{8}$
PORTUGAL	Obligatien	3	„	$46\frac{1}{4}$	Dito	bet. Amst.	5	„	$87\frac{1}{16}$
Dito	Dito (1856)	3	„	$45\frac{1}{4}$	Dito		$2\frac{1}{2}$	„	$39\frac{11}{16}$

LONDEN, 27 September. Tarwe zeer flaauw; Haver 1/ lager bij een zeer ruimen aanvoer. — Raapolie 43/3, Lijnolie 32/9. — Boter: friesche 114/, groninger 80/, hollandsche 102/. — De aanvoer aan de veemarkt bestond uit: 5764 Runderen, 100 Kalveren en 24,500 Schapen, die allen veel lager in prijs waren.

AMSTERDAM, 27 September. Granen onveranderd. — Koolzaad op 9 vat op October 74 p. v., op November 76 p. v., op het voorjaar $77\frac{1}{2}$ p. v. — Raapolie, vliegend *f* $41\frac{3}{4}$, op October *f* 41, op November *f* $41\frac{3}{4}$, op December *f* $42\frac{1}{4}$, op Mei *f* 43. Lijnolie, vliegend *f* $31\frac{3}{4}$, op October *f* $31\frac{1}{4}$, op November *f* $31\frac{1}{2}$, op December *f* 32, op April *f* 33.

LEEUWARDEN, 24 September. Boter *f* 48.50. Aanvoer 657 $\frac{1}{4}$, 238 $\frac{1}{8}$ en 78 $\frac{1}{16}$ vaten. Kaas *f* 27.50 à *f* 32.50. Aanvoer 8211 Ned. ponden. — Veemarkt. 602 Runderen: 108 vette Koeijen *f* 85 à *f* 210, 153 melke *f* 30 à *f* 165, 29 vare dito *f* 50 à *f* 95, 45 Vaarsen *f* 45 à *f* 120, 121 Pinken *f* 15 à *f* 52, 42 Ossen *f* 35 à *f* 145, 23 Stieren *f* 18 à *f* 85, 29 vette Kalveren *f* 11 à *f* 46, 52 gras dito *f* 6 à *f* 25; 436 Varkens: 33 vette *f* 45 à *f* 82, 107 vette Biggen *f* 18 à *f* 38, 296 magere dito *f* 6 à *f* 27; 690 Schapen: 325 vette *f* 15 à *f* 25, 18 magere *f* 5 à *f* 10, 27 melke dito *f* 6 à *f* 16, 5 Rammen *f* 10 à *f* 17, 265 Lammeren *f* 4 à *f* 14, 30 magere Hamels *f* 3 à *f* 6, zoomede 27 Werkpaarden *f* 15 à *f* 135 en 9 Veulens *f* 30 à *f* 65. Vette en kalve Koeijen en vette Kalveren waren vlug te plaatsen, Biggen en Schapen waren lager, overigens onveranderd.

DRAGTEN, 23 September. Boter *f* 45. Aanvoer 21 $\frac{1}{4}$ en 44 $\frac{1}{8}$ vaten. Granen: Rogge *f* 6 en Boekweit *f* 6.20.

GRONINGEN, 24 September. Tarwe bijna in een doen, Rogge 10 ct. lager, Garst als voren, Voerhaver iets lager, Boonen als voren, Gort stil. — Koolzaad weinig in omgegaan. — Raapolie *f* $41\frac{1}{2}$.

Met dankzegging aan de geëerde gevers berigt de Ondergeteekende, dat bij voor het gezin van wijlen den Heer T. E. HEINECKEN ontvangen heeft van N. N. *f* 10, van C, uit B, *f* 5, van N. N. *f* 2.50, van de Wed. K. 1 coup. *f* 4.95.

Hij beveelt den deerniswaardigen toestand van het hulpbehoevend gezin aan de christelijke liefdadigheid minzaam aan.

Leeuwarden, 27 September 1858. L. PROES.

SPAARBANK TE LEEUWARDEN.

De Ondergeteekenden, overeenkomstig art. 48 van het *Reglement ter uitvoering van de Wet op de Spaarbank*, benoemd en uitgenoodigd tot het opnemen der rekening van Heeren Directeuren dezer inrigting, brengen bij deze ter kennisse van de ingezetenen dezer stad, dat zij gezegde rekening, loopende over het *veertigste* boekjaar, van 1 Julij 1857 tot 30 Junij 1858, op den 22 September ll. met de vereischte zorgvuldigheid hebben nagezien, de verschillende daarbij behoorende stukken, boeken, bescheiden en papieren van geldswaarde in de meest gewenschte orde bevonden en zich bij vernieuwing overtuigd hebben van de goede zorgen en naauwkeurigheid der Directie, zoowel als van den onvermoeiden ijver des boekhouders, om zich van deze zijne verpligting voortdurend op de loffelijkste wijs te kwijten.

Het is hun bij dezen arbeid gebleken, dat het bedrag der gelden, die, van het eerste ontstaan dezer instelling, bij de Spaarbank zijn belegd geworden, tot de aanmerkelijke som van *f* $2{,}607{,}671.55\frac{1}{2}$ is geklommen; dat de interest, door die som afgeworpen, *f* $216{,}153.05\frac{1}{2}$ beloopt, hetgeen te zamen een montant vormt van *f* 2,823,824.61; dat er is terugbetaald *f* 2,515,866.18; zoodat de Bank op 30 Junij 1858 aan de deelnemers schuldig was de som van *f* 307,958.43. Haar fonds daarentegen bestaat uit een kapitaal van *f* $373{,}727.73\frac{1}{2}$, ten gevolge waarvan er een zuiver voordeelig overschot aanwezig was van *f* $65{,}769.30\frac{1}{2}$. De in het verloopen boekjaar ingelegde gelden beliepen het bedrag van *f* 113,498.64; de terugbetaalde *f* $118{,}930.93\frac{1}{2}$.

Sinds vele jaren is bij de openlijke bekendmaking van het opnemen der rekening eene welverdiende lofspraak op deze inrigting gevoegd, om haar in haren deugdelijken grondslag en hare nuttige strekking aan te prijzen. Doch nu het aan de Ondergeteekende Gecommitteerden beschoren was, met Heeren Directeuren en met het Leeuwarder Departementsbestuur der Maatschappij: *Tot Nut van 't Algemeen*, aan welke zij naauw verbonden is, blijde gedachtenis te vieren van hare stichting op den 22 September des jaars 1818 — van de wijze, waarop zij, veertig jaren lang, is beheerd geworden — van den arbeid, welken de verdienstelijke Heer Thesaurier, gedurende dat gansche tijdvak, onverdroten aan haar heeft toegewijd — van de weldadige belangstelling, die zij, door rentelooze voorschotten, aan vele gepensioneerden van den Staat heeft betoond, om hen voor het nadeel van woekerwinst te beveiligen — boven al, van den zegen des Almagtigen, die, te midden van staatsstormen en volksberoeringen, de beschermende hand over haar heeft uitgestrekt — nu kan het woord van aanbeveling overtollig worden geacht. De Commissie heeft in hare waarneming van het voorledene en in hare tevredenheid over het tegenwoordige een' grond van ongeschokt vertrouwen voor de toekomst gevonden, en spreekt den welgemeenden wensch uit, dat de Spaarbank, onder het geleide van haren waardigen Voorzitter, met denzelfden milden geest en vasten tred haren weg vervolge, om allen, die op hare werking prijs stellen, bij de voltooijing van het halve eeuwgetijde, tot nog hooger dank te stemmen.

De Commissie voornoemd:

Leeuwarden,
24 September 1858.

Mr. J. H. BEUCKER ANDREÆ.
E. BLOEMBERGEN.
Dr. L. PROES.
Dr. J. G. OTTEMA.
W. HAMSTRA.

STADS- OF PRINSENTUIN.

(Bij gunstig weder)

Op **Woensdag** den 29 September 1858: **MATINÉE MUSICALE.**
Door het Korps Hoornmuzijk van het 8ste Regement Infanterie.

Aanvang des middags te 12 uur.

HERHALINGSCHOLEN.

JONGELINGEN en MANNEN, ook min-geoefenden, die van het Onderwijs in Lezen, Schrijven en Rekenen op de Herhalingscholen van het Departement Leeuwarden der Maatschappij *Tot Nut van 't Algemeen*, gedurende den aanstaanden winter, wenschen gebruik te maken, kunnen zich daartoe aanmelden aan het Departementsgebouw, op het Aardenwalletje, op Woensdag den 29 September 1858, 's middags van 12 tot 1½ uur.

MEISJES en VROUWEN kunnen zich tenzelfden einde vervoegen ten huize van den Onderwijzer K. MOEZELAAR, in de Heerestraat, op Donderdag den 30 September, 's voormiddags van 9—12 uur.

Namens de Commissie van Toezigt,
R. D. SMEDING.

E X A M E N S.

De aanstaande najaars-vergadering der Commissie voor het afnemen van **Onderwijsers-examens** in de provincie Friesland, bij besluit van Z. Exc. den Minister van Binnenlandsche Zaken bepaald zijnde op maandag 25 October e. k. en volgende dagen, worden zij, die verlangen alsdan geëxamineerd te worden, uitgenoodigd, om zich uiterlijk op den 11den der gen. maand aan te melden bij den schoolopziener van het district, waarin zij wonen, of, van buiten 's lands komende, voornemens zijn zich te vestigen, met opgave van de acte, welke zij verlangen, en overlegging van een of meer getuigschriften van goed gedrag en van hunne geboorte-acten; zullende de dag en plaats van het examen hun nader worden bekend gemaakt.

De inspecteur van het lager onderwijs in de provincie Friesland,
J. H. BEHRNS.

*** Getrouwd:
Leeuwarden, 15 September 1858.
A. WIERSMA, van *Rauwerd*, en
C. MENALDA, van *Leeuwarden.*

*** Getrouwd te Bergum den 16 September 1858:
TH. C. KRAMER en
W. J. VRIESEMA.

*** Getrouwd:
Sneek, den 18 Sept. 1858.
S. K. BRUINEWOUD, Wedn. van L. J. VELTHUIJS, en
D. I. BOOTSMA, van *Sneek.*

*** Getrouwd:
IJlst, 19 September 1858.
HENDRIK PUTTO, van *Sneek*, en
ANNA SOPHIA DE VRIES.
Eenige kennisgeving.

*** Getrouwd den 19 September 1858:
J. IJ. IJPMA, van *Arum*, en
D. T. STALLINGA, van *Bolsward.*
Eenige kennisgeving.

*** Getrouwd:
Workum, den 19 September 1858.
F. JANSEN, van *Tzum*, en
C. B. VAN ALBADA, van *Workum.*
Algemeene kennisgeving.

*** Getrouwd:
Zaandam, den 24 September 1858.
HENDK. VAN SCHOUWENBURG, JACOBSZOON,
van *Harlingen*, en
M. C. MIDDELHOVEN, van *Zaandam.*

*** Getrouwd:
Sappemeer, den 26 September 1858.
J. KLAASESZ, van *Ternaard*, en
M. D. DE BOER, van *Sappemeer.*

*** Voorspoedig bevallen van een ZOON T. H. VROLIJK, Echtgenoot van P. V. D. FEER Cz.
Sneek, 16 September 1858.

*** Bevallen van een ZOON T. SIDERIUS — VAN ASPEREN.
Leeuwarden, den 19 September 1858.
Eenige kennisgeving.

MINNERTSGA, 19 September 1858. Bevallen van eene DOCHTER IJTJE FOPMA — VELLINGA.

*** Bevallen van een' ZOON J. F. SCHOONLINGEN, Echtgenoote van A. A. KAT.
Akkrum, 22 September 1858.

*** Heden beviel door Gods goedheid voorspoedig van een welgeschapen ZOON, IJNSKJE S. HAAGSMA, geliefde Echtgenoot van D. BOKMA.
Ferwonde, den 23 September 1858.

*** Bevallen van een' ZOON E. L. VAN ALBADA — VAN DER LELIJ.
Joure, 25 September 1858.

*** Voorzien van de H. H. Sacramenten der Stervenden, werd heden uit onze liefde armen weggerukt, onze beminde Dochter JOHANNA, in den bloeijenden leeftijd van 19 jaren en 7 maanden.
Sneek, 17 September 1858.
G. VELTHUIS.
J. VELTHUIS geb. KAMSTRA.
Eenige kennisgeving.

GORREDIJK, 19 September 1858. Heden overleed alhier onze veelgeliefde Vader de Heer SIETZE PIERS MINNEMA, in den ouderdom van 54 jaren en 4 weken.
P. MINNEMA,
uit aller naam.

Diene deze algemeene tevens tot bijzondere kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

*** Heden overleed, tot onze droefheid, in den ouderdom van 49 jaren, onze geliefde Vader LODEWIJK HOSBACH, in leven Mr. Smid en Slotemaker op het Vliet alhier.
J. HOSBACH,
mede namens mijne Zusters.
Leeuwarden, 20 September 1858.

HINDELOOPEN, 20 September 1858. In den jongst verloopen nacht overleed, in den ouderdom van 63 jaar, mijne geachte Zuster JOHANNA HUSSER.
MARIA DIRKJE HUSSER.

Vrienden en Bekenden worden verzocht deze algemeene tevens als bijzondere kennisgeving te willen aannemen.

*** Heden overleed onze waarde Moeder en Behuwdmoeder Mejufvrouw HENDRIKJE BRAAM, Wed. den Heer B. MINNEMA, eerder Wed. den Heer N. WOUDA, in den ouderdom van ruim 70 jaren.
Leeuwarden, 21 September 1858.
C. WOUDA.
A. M. WOUDA—MINNEMA.

*** Werden wij voor vijf dagen in rouw gedompeld door het zeer onverwacht overlijden van ons 4-jarig Zoontje OENE, — heden werd ik op nieuw door een nog zwaarder slag getroffen: — mijn geliefde Echtgenoot PIETER W. TERPSTRA bezweek heden aan eene sukkeling van bijna een vierendeeljaars, in den ouderdom van 41 jaren en 3 maanden, mij 5 nog jonge Kinderen achterlatende. Hoewel mij deze vernieuwde slag zwaar treft, wensch ik te berusten in den wil van Hem, wiens doen altijd wijsheid en liefde is.
F. J. HOKWERDA,
Wed. P. W. TERPSTRA.
Sneek, 22 September 1858.

NB. De Affaire blijft op denzelfden voet continueren, terwijl Vrienden en Bekenden deze algemeene als bijzondere kennisgeving gelieven aan te nemen.

*** De Almagtige heeft mij bitterlijk bedroefd: — mijn oudste Zoon WIETSE, van wien ik mij veel heil in mijnen ouderdom voorstelde, is niet meer. Hij bezweek, na eene hevige ziekte van zes dagen, slechts 10 jaren en ruim 7 maanden oud. — De Heer sterke ons.
Schraard, 23 September 1858.
PIER W. DE BOER.
Strekkende deze tot bijzondere kennisgeving ter deelneming aan Vrienden en Bekenden.

*** Heden overleed, onze waarde Vader JISK BOSMAN, in den ouderdom van 72 jaren, vroeger Koster bij de Doopsgezinde gemeente te Leeuwarden.
Dronrijp, 22 September 1858.
R. RONNER.
L. RONNER geb. BOSMAN.

*** Heden avond overleed na eene kortstondige ongesteldheid onze veelgeliefde Vader en Behuwdvader WILLEM FRANTZEN, in den gezegenden ouderdom van bijna 75 jaren.
S. FRANTZEN.
Leeuwarden, den 23 September 1858.
uit aller naam.

*** Heden morgen circa 7 uur ontsliep zacht en kalm mijn geliefde Echtgenoot en der Kinderen beminde Vader HANS ALLES DE BOER, in den gezegenden ouderdom van 81 jaren en 4 dagen, waarvan ik bijna 57 jaren met hem in den genoegelijken echt vereenigd mogt zijn.
Gorredijk, den 24 September 1858.
A. T. VAN HOUTEN,
Wed. H. A. DE BOER.

Strekkende tevens tot kennisgeving aan des overledenen vele Vrienden en Bekenden.

*** Te Leeuwarden overleed den 24 September 1858 de HoogWelGeborene Vrouwe EUPHEMIA DE HAAN HETTEMA geboren SMIT, in den ouderdom van bijna 63 jaren.
Eenige en algemeene kennisgeving.

BURGERLIJKE STAND.

Bij den Burgerlijken stand te *Leeuwarden* zijn van den 21 tot en met den 27 September 1858 aangegeven: 21 geboren, 16 overleden, gehuwd 2 paren.

AANBESTEDING.

HET GEMEENTE-BESTUUR VAN ACHTKARSPELEN gedenkt op Maandag den 4 October e. k., 's namiddags ten twee ure, in het Gemeentehuis te Buitenpost, aan te besteden: Het BOUWEN eener SCHOOLONDERWIJZERSWONING te Twijzel, met bijlevering van Materialen, waarvan bestek en teekening van af den 28 September e. k. ter Secretarie te Buitenpost ter inzage van de Gegadigden zijn liggende. — In den voordemiddag van den dag der aanbesteding zal aanwijzing in loco worden gedaan.

Buitenpost, den 23 September 1858.
Het Gemeente-Bestuur voornoemd,
V. A. H. V. HAERSMA DE WITH, *Burgemeester.*
F. V. D. SCHAAF, *Secretaris.*

DE BURGEMEESTER VAN MENALDUMADEEL brengt ter kennisse van de daarbij belanghebbenden, dat de **passage** met **Rijtuig** langs den Grindweg van af de Grens der Gemeente naar Berlicum, ten gevolge der vernieuwing van de *Munnika Tille*, van af den 1 October tot aan den 1 November aanstaande zal zijn **GESLOTEN.**
De Burgemeester voornoemd,
Menaldum, den 25 September 1858.
W. A. BERGSMA.

DE GECOMMITTEERDEN **van de Onderlinge Brand-Assurantie-Societeit**, over de voormalige kantons: *Franeker*, *Bolsward* en *Dronrijp*, brengen bij dezen, ter kennis van belanghebbenden, dat, uit overweging van de onregelmatige winning van het HOOI in dezen zomer, voor den 1 October e. k. nogmaals gelegenheid te moeten geven, daarvan aangave of verbeterde aangave te kunnen doen; — waartoe gelegenheid zal zijn Donderdag in *de Wijnberg* te Bolsward, des voormiddags van 10 tot 12 uur.
Namens de Gecommitteerden voornoemd,
DRAISMA DE VRIES, *Boekhouder adint.*

DE Notaris J. ALBARDA Hz. te Leeuwarden zal op Saturdag den 2 October 1858, namiddags 3 uur, ten huize van den Kastelein R. S. Jager te Beetgumermolen, des verkiezende tegen voldoende borgstelling, op 6 maanden crediet, publiek verkoopen:

1. De VRUCHT AARDAPPELEN van 9 roede Bouwland, gelegen op Dijkstrahuizen onder Beetgum.
2. De VRUCHT AARDAPPELEN van 18 roede Bouwland, „*het Poltje*" genaamd, nabij het vorige gelegen.
   Deze beide perceelen zijn kadastraal bekend in sectie B nos. 164 en 165, te zamen groot 0-34-70.
3. De VRUCHT DITO van circa 83 roede Bouwland, gelegen op Dijkstrahuizen onder Beetgum, uitmakende een gedeelte van het perceel, sectie B no. 186, groot 1-45-10; in twee gedeelten.
4. De VRUCHT DITO van ruim 36 roede Bouwland, gelegen aan de Molenbuurster Vaart op Dijkstrahuizen onder Beetgum, zijnde ¼ gedeelte van het perceel sectie B no. 184, geheel groot 1-57-30.
5. Ongeveer één koe'seten puik best HOOI en een partijtje GROOTE BOONEN.
6. 4 melke KOEIJEN, 1 HOKLING, 2 KALVEREN en 2 VARKENS.

En op gelijke voorwaarden verhuren:

7. De NAWEIDE van circa 1-84-00 Weidland, gelegen aan den Tjessingaweg, onder Engelum, uitmakende de zuidelijke $\frac{5}{13}$ gedeelten van het perceel sectie E no. 48, geheel groot 3-80-10.
8. De NAWEIDE van n. n. en f. 1-46-00 Weidland, gelegen aan den Voorstedijk op het Beetgumer Nieuwland onder Beetgum, ten Kadaster bekend sectie B no. 238, groot 1-35-30.
9. DITO van n. n. en f. 1-46-00 Weidland, achter het vorige perceel, kadastraal bekend sectie B no. 476, groot 1-49-80.

Alles behoorende tot den boedel van wijlen de Weduwe Auke Johannes Osinga. Het Vee zal op den verkoopdag bezigtigd kunnen worden ten huize van den Kastelein Jager voornoemd.

Inlichtingen en aanwijzingen zijn inmiddels te bekomen bij THOMAS FOPPES DIJKSTRA, nabij Beetgumermolen.

Verkooping van Bloembollen.

DE Notaris A. V. D. PLAATS te Leeuwarden zal, ten verzoeke van S. TULP aldaar, op Zaturdag den 2 October 1858, ten elf ure voor den middag, ten zijnen verkoopplaats op de Turfmarkt, verkoopen: Eene extra fraaije partij BLOEMBOLLEN, bestaande in dubbelde en enkele Hyacinthen, op naam en in rommel, dubbelde en enkele Tulpen, dubbelde en enkele Duc van Toll, groote gele, blaauwe, witte en gestreepte Crocussen, allen om des Winters in huis te doen bloeijen en voor den Tuin.

DE Notarissen H. B. KLAASESZ te Ternaard en Mr. J. WITTEVEEN te Metslawier zullen op Woensdag den 29 September 1858, des namiddags ten 5 uur, ten huize van H. H. Luurs te Dokkum, finaal verkoopen:

De VASTIGHEDEN van Gerben Ates van der Woude, onder Hantum en Hantumeruitburen gelegen, breeder bij billetten omschreven; waarop geboden is als volgt: I. *f* 773, II. *f* 1903.50, III. *f* 868, IV. *f* 492, V. *f* 1251, VI. *f* 490; zamen *f* 5777.50.

HOUTVEILING BIJ DE GAZ-FABRIJK TE *LEEUWARDEN.* — De Notaris P. BOLTJES te Grouw zal op Vrijdag den 1 October 1858, des morgens ten 10 uur, ten huize van F. Boermans, Logementhouder te Leeuwarden, tegen gereede betaling, verkoopen: Eene uitmuntende partij maats en overmaats droogE VUREN PLANKEN van 28 tot 32 duim breedte en verschillende lengte en zwaarte, alle uit nieuwe Balken gezaagd; voorts beste ACHTERPLANKEN, SCHALEN enz.

VERKOOPING VAN HET KOFSCHIP *CATHARINA CHARLOTTE.* — De Notaris P. BOLTJES te Grouw zal op Dingsdag den 5 October 1858, des avonds ten 6 uur, ten huize van de Wed. A. Postma te Grouw, bij finale toewijzing verkoopen: Het wel onderhouden KOFSCHIP, genaamd *Catharina Charlotte*, groot 66 ton, nieuw uitgebaald door P. G. Eisinga in 1853 te Grouw, op de Werf van S. Zwat, en zulks met completen Inventaris en Tuigaadje, thans liggende te Harlingen; waarop is geboden de geringe som van *f* 3200.

DE Notaris E. MEIJER te Holwerd gedenkt op Zaturdag den 2 October 1858, des namiddags 3 uur, ten huize van den Kastelein Vellema aldaar, bij boelgoed, op zes maanden crediet, te verkoopen:

14 beste Amelander melke-, kalve- en vare KOEIJEN en RIEREN, 2 WERKPAARDEN, 2 VEULENS en 6 SCHAPEN.

Bakkerij te Terhorne.

DE Notaris BOKMA zal op Woensdag den 6 October 1858, des namiddags om 3 uur, ten huize van den Kastelein R. O. v. d. Hoop te Terhorne, finaal verkoopen:

Eene voor drie jaren geheel nieuw gebouwde HUIZINGE en BAKKERIJ, met BERGPLAATS, **Tuin** en **Bleekveld** c. a., staande en gelegen aan den Straatweg in den dorpe Terhorne; — in eigen gebruik bij H. R. Dantuma en den 12 Mei 1859 te aanvaarden; waarop in drie perceelen geboden is *f* 2176.

De Notarissen T. S. van der Leij te Langweer en G. Zandstra te Balk zullen, ingevolge regterlijke magtiging, op Donderdag den 30 September 1858, des namiddags ten 2 ure, in na te melden Herberg, finaal presenteren te verkoopen:

1. Eene nieuwgebouwde HUIZINGE, HERBERG met STALLING en SCHUUR, staande en gelegen aan den Straatweg van Sneek naar de Lemmer, *Station Woudsend* genaamd, onder het behoor van het dorp Teroele, bekend ten Kadaster van de gemeente Langweer, sectie E no. 1849, Huis en Erf, voor eene grootte van 10 roede 85 el; waarop geboden is *f* 2706.
2. Een stuk uitmuntend WEIDLAND, gelegen tegenover het vorig perceel aan den Straatweg aldaar, ten Kadaster als boven bekend sectie E no. 1835, groot 2 bunder 10 roede 8 el; staande op *f* 2500.

Beide perceelen bij de eigenaars de Weduwe en Erven Johannes Wiebes Hettinga in gebruik en St. Petri en 12 Mei 1859 te aanvaarden.

Boereboelgoed in de Wonserweeren.

De Notaris MANN zal, ten verzoeke van den Heer VERWER te Makkum, Zaturdag 2 October 1858, 's morgens 9 ure, ten huize van Jacob Minks Dooijema, Boer in de Weeren onder Wons, bij boelgoed verkoopen:

Een uitmuntend BOERENREEUW en gezond BESLAG VEE, bestaande hoofdzakelijk in: 21 **Hoornbeesten**, als: 17 beste melke, kalve en vare Koeijen, 4 Kalvers, 1 oud Varken, 1 spalling dito, 1 zwart langstaart Merriepaard, mak en in alle tuig bereden; Kapwagen, 1 beslagen en 1 onbeslagen Hooiwagen, Aardkar, Karn met koperen hoep, koperen Kaasketel, Melkvaten, 6 koperen Emmers, houten dito, 25 houten Aden, Boter- en Brokaden, Kaasvaten, Thieme, Harken, Paardetuigen, Slijpsteen, groote Evenaar met Schalen en Gewigten en verdere Boeregereedschappen, 50,000 ½*Nederl.* ℔ *best gewonnen hooglands HOOI*, 3000 ½*Nederl.* ℔ *uitmuntend nagewonnen DITO*, — beiden zeer geschikt ter vervoer onmiddellijk aan de Weerster Vaart.

MEUBELEN en HUISSIERADEN, waaronder 1 Bed met toebehooren en hetgeen verder zal worden aangeboden.

☞ Koekdisschen en Hakblokken worden niet toegelaten.

PUBLIEKE VERHURING

van eene HUIZINGE en HERBERG te Arum.

De Notaris LEDEBOER te Bolsward zal op Zaturdag den 2 October 1858, des namiddags 2 uur, in na te melden Herberg, verhuren, voor 4½ jaar, van 12 November 1858 tot 12 Mei 1863:

Eene HUIZINGE en HERBERG, in de Buren van den dorpe Arum; thans bewoond door Rinze M. Nijdam.

VERKOOP VAN NIEUWE PLANKEN ENZ.

R. BLOEMBERGEN SANTEE te Leeuwarden zal, op Vrijdag den 1 October 1858, des voormiddags 10 uur, bij B. M. Oosterhoff, Kastelein buiten de voormalige Vrouwenpoort aldaar, verkoopen: Eene partij NIEUWE PLANKEN van differente lengte, dikte en breedte.

Verkoop van Afbraak.

R. de HAAN Sz., Deurwaarder te Leeuwarden, zal op Vrijdag den 1 October 1858, des voormiddags te 10 ure, bij de Gaz-fabriek aldaar, publiek verkoopen: Eene partij **AFBRAAK**, bestaande in: STEEN, PANNEN, OUDE en NIEUWE PLANKEN, PALEN, DAMLEGGERS, KOZIJNEN, vijf extra zware GREENEN STALPOSTEN enz., mitsgaders eenige GROOTE en KLEINE LADDERS en wat meer zal worden aangeboden. — ***Kan worden bijgevoegd.***

TE HUUR op November 1858 of eerder te aanvaarden: Eene nette BENEDENHUIZINGE met **Tuin**, op het Zuidvliet te Leeuwarden. Te bevragen bij Deurwaarder HARMENZON.

Uit de hand te koop:

Eene voor elke affaire geschikte KOOPMANS-HUIZINGE, staande op een der beste standen te *Dokkum*, en te aanvaarden den 12 Mei 1859.

Hierbij tevens eene fraaije **Drankstelling** met twaalf **Vaten**, voorzien van **koperen Kranen**. Te bevragen bij den Boekhandelaar A. SCHAAFSMA te Dokkum. — Brieven franco.

Uit de hand TE KOOP: Een goed onderhouden TJALKSCHIP, groot 18 ton, met compleeten Inventaris; te bevragen bij JELLE JOHANNES KLOS te Idskenhuizen, gemeente Doniawerstal.

HET SCHEI- EN GENEESKUNDIG PRÆPARAAT

is een *nieuw en uitmuntend middel ter versterking van het Haar.* Hetzelve bevat in eene juiste verhouding alle bestanddeelen, welke het Haar tot voedsel dienen en de Huid versterken. *Het reinigt het Hoofd van de schilfers, belet het uitvallen en bevorderd den groei der Haren, is uitermate verfrisschend en van het fijnste parfum.* Prijs per flacon *f* 1.20.

Het Eau des Carmes

van MARGARETHA GRASS werkt gunstig bij krampachtige verzwakkingen van zenuwgestel en spijsverterings-organen, bij flaauwten, aanvallen van beroerten, ongeregelden bloedsomloop, en vervangt de Hoffmans druppels met veel zekerder en aangenamer werking, in alle voorkomende gevallen. — Het kleine fleschje kost 50 cent, het groote *f* 1.

BRABENDERS CHOCOLADEKOEKJES

met wormafdrijvende zelfstandigheden zijn uitmuntend in hunne werking en worden gaarne door de kinderen genomen. — De geneesheeren *Beijer*, *Geerling*, *Hopman* en *Fahrmeister* hebben ze met het beste gevolg aangewend en spreken er met veel lof van. Zij kosten 40 cent het doosje.

De Oostersche Anti-Rheumatische **KRUIDEN-OLIE** is uit vlugtige Planten-Oliën, vereend met de Cajapoet-Olie, te zamen gesteld, en geneest alle Rheumatische ziekten en verlammingen, pijn in de gewrichten, verstijvingen in de pezen en andere aandoeningen. De inwrijving geschiedt tweemaal daags met de vlakke hand, het lijdende deel wordt daarna met flanel of baai gedekt, dat voor het vuur warm gemaakt is.

De echte Tandzeep

van Dr. SUIN DE BOUTEMARD maakt de Tanden zuiver wit, zonder het email aan te doen, bewaart ze voor ziekelijke aandoeningen en houdt den mond frisch. Het stuk kost 40 ct. en is toereikende voor een half jaar.

De echte Dr. Borchardt's Zeep

is zamengesteld uit fijne aromatische en etherische Oliën en delfstoffelijke bestanddeelen, verwijdert puisten, schubben, levervlekken, zonnebrand, sproeten, en de huid behoudt door alle jaargetijden dat fluweelige, veerkrachtige en frissche voorkomen, dat de schoonheid zoo zeer verhoogt. Men gebruikt ze met een wollen lapje, waarmede men de huid een- of tweemaal daags wascht. De prijs is 40 ct.

FAMILY TOOTH POWDER

is eene zuivere compositie uit het plantenrijk frisch en aangenaam van smaak. Het sterkt het Tandvleesch, maakt dat de Tanden stevig vast zitten, hergeeft hun de paarlwitte kleur der jeugd, bewaart het verglaassel, zuivert den adem en verhindert dat aangestoken Tanden tot verderf overgaan. Prijs 40 ct. het doosje.

VIOLET-POWDER

VOOR TOILET EN LUIJERMAND.

Dit welriekende nieuwe Engelsche Poeder is ongemeen verfrisschend voor de huid en zeer dienstig in de kinderkamer. Het wordt ook voor TOILET gebruikt; het verfrischt de huid en maakt ze blank, verdrijft de zweetlucht en verspreidt de liefelijkste geur. Het pakje kost 40 ct.

ENGELSCHE POEDERDOOZEN met Donzen kwasten.

Amsterdam, Verkoophuis; Leeuwarden J. H. van Haagen en Gebr. de Graaff; Bolsward, S. S. Oosterbaan en S. R. Dijkstra; Dokkum, A. Schaafsma; Dragten J. Posthuma Sz.; Franeker, Wed. K. Drager; Gorredijk, S. G. Zwart; Harlingen, P. L. Mirande Pz. en J. S. van Dijk; Hindeloopen, David de Jong; Heerenveen, G. Overdiep; Kollum, C. Nihot; Makkum, J. B. de Boer; Meppel, A. Jeulen; Sneek, P. T. Potma en in de andere Steden in de bekende Dépôts.

Al diegenen, welke iets te vorderen hebben van de beneficiaire nalatenschap van wijlen den Heer LODEWIJK ANTONIUS REUNEKER, overleden te Harlingen den 9 Junij 1858, worden verzocht tegenwoordig te zijn bij het doen der Rekening en Verantwoording dier nalatenschap, welke zal worden afgelegd op Maandag 4 October 1858, des middags ten 12 ure, ten huize van den Heer J. A. ZAAL STROBAND, Notaris te Harlingen.

A. VAN ASSEN,

bij de Koornbeurs te Leeuwarden,

berigt aan zijne geëerde begunstigers, de ontvangst van een fraai assortiment LYONSCHE LONGCHALES, DOEKEN en ZIJDEN STOFFEN, zoowel **zwarte** als **gekleurde.**

De Ondergeteekende maakt aan zijne geëerde Plaats- en Landgenooten bekend, dat hij ruim voorzien is van EIKEN, GREENEN en VUREN PLANKEN, en beveelt zich minzaam in een ieders gunst aan en belooft eene goede bediening.

JAN H. ALKEMA te *Makkum.*

DE PILLEN VAN HOLLOWAY *hebben weder gezegepraald over elk ander* ***geneesmiddel.*** Een belangwekkend geval!!! Mejufvrouw Amelia Winter, te *Luik* woonachtig, oud 17 jaar, was veel en dikwijls onderhevig aan zware hoofdpijnen, beving der ledematen, verstijving aan het geheele ligchaam en andere kenteekenen van ongesteldheid, die de ouders buitengewoon verontrusten, te meer daar de aard en naam der ziekte niet zeker bekend waren; de gevoelens daarover waren dan ook zeer verschillend. Nu drie maanden geleden, begon de moeder hare toevlugt tot de Pillen van Holloway te nemen, welke spoedig de zaak deden veranderen, want in zes weken tijds genoot de jonge Jufvrouw de beste gezondheid, nadat alle andere middelen te vergeefs waren gebruikt. Deze Pillen zijn een uitmuntend middel voor jonge meisjes op zekeren leeftijd.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

DOOSJES PILLEN van *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3, *f* 6.75, *f* 13.50, *f* 20.50.
POTJES ZALF „ „ 0.80, „ 1.85, „ 3, „ 7.05, „ 13.85, „ 20.50.

Zijn op franco aanvrage à contant te bekomen: aan het Hoofddépôt bij den Heer J. Straatman, 's Hertogenbosch; J. C. H. van Harinxma, Leeuwarden; Mej. Wed. H. A. Binksma, Harlingen; P. T. Potma, Sneek; S. Zwart, Gorredijk; S. Visser, Lemmer; S. S. Oosterbaan, Bolsward; Londen, Holloway's Etablissement Strand 224 en New-York, 80 Maiden Lane.

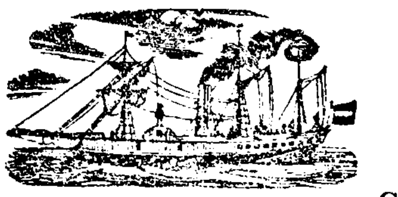

STOOMVAART

VAN

HARLINGEN naar HULL.

Iederen **WOENSDAG** vertrekt van HARLINGEN naar HULL een 1ste Klasse **IJZEREN SCHROEF-STOOMSCHIP**, uitmuntend ingerigt tot vervoer van **Passagiers**, **Goederen** en **Vee.**

Adres te Harlingen bij J. FOEKENS.

STOOMVAART

VAN

HARLINGEN op HULL.

Het Nederlandsch IJzeren STOOMSCHIP *MINISTER THORBECKE*, Kapt. NEPPERUS, vertrekt van **HARLINGEN** naar **HULL** op aanstaanden **Zaturdag** 2 October.

Adres voor **Passagiers**, **Goederen** en **Vee** bij I. & S. WIARDA.

Harlingen, den 27 September 1858.

FRIESCHE EN

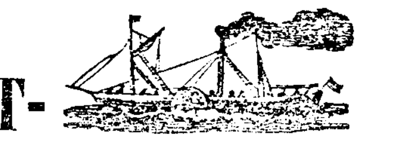

OVERIJSSELSCHE STOOMBOOT-REEDERIJ.

GEWIJZIGDE DIENST, aanvangende 1 October 1858.

HET STOOMSCHIP *BURGEMEESTER ZIJLSTRA*

vertrekt van HARLINGEN naar KAMPEN, *Zondags*, morgens 8 uur.
„ „ KAMPEN naar HARLINGEN, *Dingsdags*, morgens 7 uur.
„ „ HARLINGEN naar ZWOLLE, *Donderdags*, morgens 8 uur.
„ „ ZWOLLE naar HARLINGEN, *Zaturdags*, morgens 6½ uur.

Vracht voor Passagiers: 1ste Kajuit *f* 4, — 2de Kajuit *f* 2.50.

HARDDRAVERIJ TE ST. NICOLAASGA,

op Donderdag den 30 September e. k., door Paarden, die niet meer dan één geadverteerden Prijs hebben gewonnen (uitgezonderd in het driejarige) en tot genoegen van Keurmeesters zijn, om een' PRIJS en PREMIE ter waarde van ***MINSTENS f 60.***

Aangifte voor 12 uur bij den Kastelein T. E. BOUWHUIS. — Draverij te 1½ uur.

HARDDRAVERIJ EN BILLARDPARTIJ.

De Kastelein R. de RUITER Gz., aan het Nieuw Tolhuis onder Goënga, en eenige Liefhebbers gedenken, met de vereischte toestemming, op Vrijdag den 1 October e. k., des namiddags ten twee uren, te laten **Verharddraven**, door Paarden, welke nog geen Prijs of Premie hebben gewonnen (uitgezonderd driejarige): ***Eene zeer schoone PENDULE.***

Aangifte hiertoe van af 's morgens elf uren.

En op Maandag den 4 October, des namiddags ten twee uren, te laten Verbillarden: ***Eene zeer fraaije PENDULE, ter waarde van f 60.***

Aangifte van af 's morgens tien uren.

Er wordt gevraagd, liefst om dadelijk in dienst te treden, een HOUTZAAG-MOLENAARS-MIDDENKNECHT, van goede getuigschriften voorzien, tegen goed loon. — Adres bij H. A. VELLINGA & Co. te IJlst.

Een vlugge LETTERZETTER van de Herv. Bel., vast werk begeerende, vervoege zich bij H. BOKMA, Boekdrukker te Heeg.

Er wordt ten spoedigste gevraagd, om dadelijk in dienst te treden, een KOEK- en BANKETBAKKERSBEDIENDE. Brieven franco bij den Ondergeteekende, Koek- en Banketbakker, Voorstraat, Harlingen. A. D. LABES.

HUISHOUDSTER. Er wordt gevraagd in een klein gezin, liefst om dadelijk in dienst te treden: Eene HUISHOUDSTER, van de P. G., voorzien van bewijzen van eerlijkheid en goed zedelijk gedrag. Belanghebbenden vervoegen zich in persoon of met franco brieven bij P. van DORPEN, Mr. Bakker te Harlingen.

WORDT GEVRAAGD in eene kleine burgerhuishouding, op 12 November a. s. of vroeger: Eene VROUWELIJKE DIENSTBODE, niet beneden 30 jaren oud, Hervormde Godsdienst en van goede getuigschriften voorzien, om de huishouding te besturen, de wasch en dagelijksche werkzaamheden te verrigten. — Men adressere zich per franco brief, onder letter Z., vóór den 12 October e. k., aan het Kantoor der Brievenposterij te Workum.

Sedert ruim drie weken hebben in het land van KLAAS SIJMENS de JONG, Boer onder Oldeboorn, geloopen vijf zwartbonte HOKKELINGEN, waarvan de eigenaars niet bekend zijn. De regthebbenden worden opgeroepen gemelde Hokkelingen ten spoedigsten, tegen betaling der kosten, te komen afhalen en zich te vervoegen bij den Veldwachter J. van VEEN te Oldeboorn.

Door S. E. van NOOTEN te *Schoonhoven* is heden uitgegeven en verzonden:

EEN DERDE, GOEDKOOPE UITGAVE, VAN

VAN KOETSVELD'S

GODSDIENSTIGE EN ZEDELIJKE NOVELLEN.

EERSTE VERZAMELING.

300 bladz.; met een vignet in staal. Prijs *f* 1.60, fraai gebonden *f* 1.90.

Ter Leeuwarder Courant-Drukkerij van de Erven Koumans Smeding.